

Ministerielle skrivelser m.m.

Om klage over ændring af ordning om renholdelse og vintervedligeholdelse

har Vejdirektoratet i afgørelse af 15. juni 2011 udtalt

Vejdirektoratet har behandlet klage af 16. marts 2011 fra A over Københavns Kommunes afgørelse af 10. marts 2011 om ændringer i eksisterende ordning med renholdelse og vintervedligeholdelse af fortovet ud for hans ejendom S-gade 22. Ved afgørelsen besluttede kommunen pr. 1. april 2011, at ordningen ikke længere skal omfatte snerydning, saltning og ukrudtsbekæmpelse. Samtidig indførte kommunen en ny metode for beregning af afgiften til den enkelte grundejer. Afgiften blev tidligere udregnet på baggrund af ejendommens facademeter mod arealet omfattet af ordningen og vil fremover blive beregnet efter antal opmålte kvadratmeter fortov.

Vejdirektoratets afgørelse

Kommunens afgørelse om at ændre den eksisterende ordning med renholdelse og vintervedligeholdelse af fortovet ud for ejendommen S-gade 22 er ulovlig.

Vi henviser til begrundelsen nedenfor.

Klagers argumenter

A mener ikke, at kommunen tilstrækkeligt har begrundet, hvorfor den ikke længere vil lade vintervedligeholdelse indgå som en del af ordningen.

Han mener heller ikke, at kommunen har forholdt sig til hans indsigelser afgivet ved partshørings svar af 21. februar 2011. I partshørings svaret har han anført, at han ikke har mulighed for at vurdere lovligheden af kommunens ændringer, fordi han på internettet ikke kan finde oplysninger om den gældende ordning, og fordi kommunen sidste år oplyste, at den ikke havde pligt til at renholde og vintervedligeholde på S-gade.

Han mener heller ikke, at kommunen har redegjort for de kriterier, som kommunen har anvendt for at fastlægge den nye opdeling i A- og B-gader.

Han savner desuden henvisning til det regulativ eller de regler, som betyder, at det fremover er ham, der skal udføre vintervedligeholdelsen på fortovet ud for hans ejendom på S-gade.

Han har ved sin tidligere klage af 8. december 2010 til Vejdirektoratet (kommunen valgte på baggrund af hans første klage af egen drift at genoptage sagen til fornyet behandling) oplyst, at kommunen for mere end 10 år siden overtog renholdelsen af fortovet. Han klagede da

til Transportministeriet, som gav ham medhold i, at kommunen ved at påtage sig renholdelsen også påtog sig ansvaret for snerydning og glatførebekæmpelse. Han har imidlertid ikke længere ministeriets afgørelse, og en henvendelse til Transportministeriet i foråret 2010 har ikke givet resultat. Han mener dog ikke, at reglerne er ændret, hvorfor kommunen fortsat ikke kan begrænse ordningen til alene at omhandle renholdelse.

Baggrund

- S-gade er en kommunevej i by, og ejendommen S-gade 22 grænser matrikulært til vejen.
- Kommunen har dokumenteret, at Borgerrepræsentationen ved beslutning af 17. september 1970 har pålagt grundejerne pligten til at renholde og vintervedligeholde fortovene ud for deres ejendomme. Det skete med hjemmel i vintervedligeholdelseslovens § 5 for offentlige veje i by og § 7 for private fællesveje i by. Beslutningen var ikke geografisk begrænset og derfor gældende for alle gader og veje i bymæssige områder af København, herunder S-gade.
- Kommunen har ikke længere mulighed for at dokumentere, at den har forhandlet med politiet forud for beslutningen af 17. september 1970, og at den efterfølgende har offentliggjort beslutningen i lokalblade. Den mener dog, at de berørte parter, herunder A, har været vidende om pligten til at renholde og vintervedligeholde, og om at kommunen har overtaget udførelsen af opgaverne efter lovens § 10. I øvrigt har vi fra en anden klagesag (vores sag 08/11558) dokumentation for, at politiet og kommunen har drøftet nye normer for vintertjeneste på et møde den 12. februar 2001, og at politiet den 1. februar 2001 modtog et sæt retningslinjer for udførelse af vintertjeneste. Politiet havde ingen indvendinger (dokumenteret for Vejdirektoratet ved kommunens e-mails af 12. og 24. marts 2010 på sagen 08/11558). Og kommunen har desuden i lokalbladet Søndagsavisen, region 04 (Dokumenteret for Vejdirektoratet ved kommunens e-mail af 15. juli 2009. Søndagsavisen, region 04, dækkede i 2003 områderne København, postnr. 1000-1999, Vanløse, Frederiksberg og Valby), 16. februar 2003 offentliggjort sin beslutning om at pålægge grundejerne renholdelsespligten efter vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 5 (dokumenteret for Vejdirektoratet ved kommunens breve af 18. maj og 15. juli 2009).
- Kommunen har ved afgørelse af 27. juni 1995 pr. 1. au-

- gust 1995 overtaget grundejernes pligt til at renholde efter lovens § 10. Det er uklart om kommunen med afgørelsen også har overtaget vintervedligeholdelsen.
- Kommunen traf første gang afgørelse om ændring i den eksisterende ordning 24. november 2010, men tilbagekaldte afgørelsen den 14. januar 2011 i forbindelse med klage til Vejdirektoratet, idet der forelå en partshøringsmangel.
 - Kommunen har ved sin nye afgørelse af 10. marts 2011 besluttet, at den af administrative og praktiske årsager ikke vil udføre vintervedligeholdelse og ukrudtsbekæmpelse. Kommunen vil fortsat renholde. Samtidig har kommunen foretaget en opmåling af det omfattede areal, fordi prisen fremover ikke længere udregnes efter facademeter, men derimod efter kvadratmeter fortov. Endelig har kommunen inddelt gaderne i A- og B-gader med hver sin pris, hvor A-gader har mange besøgende mens B-gader ikke kræver så meget renholdelse og derfor er billigere. Yderligere fremgår det af et kort på kommunens hjemmeside (www.kk.dk/fortove - selvom kortet er dateret 5. januar 2010 og dermed kan være forældet angående de konkrete gaders kategori, er kategoriseringen i A- og B-gader fortsat den samme i dag), at A-gader er strøg-gader og gader med meget handelsliv, mens B-gader har lidt eller intet handelsliv, og gader der er mindre befærdede. S-gade er en A-gade. Det betyder dog alligevel, at ordningen for ejendommen S-gade bliver billigere end tidligere.
 - Kommunen har ved brev af 3. februar 2011 partshørt A over ændringerne i ordningen, herunder at kommunen ikke fremover udfører snerydning, saltning og ukrudtsbekæmpelse, at arealet klassificeres som A-gade, at opmålingsmetoden ændres, og at der er opmålt 10 m² á 134,29 kr./år ud for hans ejendom.
 - Kommunen har ved en fejl ikke forud for afgørelsen besvaret As indsigelser afgivet ved brev af 21. februar 2011. Da kommunen opdagede, at han havde afgivet høringssvar henvendte den sig 31. marts 2011 til ham telefonisk, men valgte ikke at foretage sig yderligere, fordi han havde klaget til Vejdirektoratet.

Hvad kan vi tage stilling til

Vi kan tage stilling til, om en afgørelse, som kommunen har truffet efter vintervedligeholdelses- og renholdelsesloven (lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1103 af 16. september 2010) er lovlig (retlige spørgsmål). Men vi kan ikke tage stilling til kommunens skøn (vurderinger) inden for lovens rammer. Det følger af vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 19, jf. vejlovens (lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. september 2009) § 4, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Vi kan heller ikke tage stilling til, om kommunen har iagttaget god forvaltningsskik. God forvaltningsskik omfatter blandt andet, hvordan kommunen tilrettelægger et sagsforløb, herunder sagsbehandlingstiden, og hvordan kommunen besvarer borgernes henvendelser.

Vi kan ikke tage stilling til kommunens oplysninger fra 2010 om, at den ikke skulle have pligt til at renholde og vintervedligeholde på S-gade eller til de internetlinks kommunen måtte have sendt til dig som dokumentation for ordningens omfang og eksistens, da dette hører under begrebet god forvaltningsskik.

Reglerne om renholdelse af fortove

Kommunen (vejbestyrelsen (jf. vintervedligeholdelseslovens § 1, stk. 3, jf. vejlovens § 2, stk. 5 og 6)) kan efter forhandling med politiet bestemme, at ejere af ejendomme i byer, der grænser til en offentlig vej, skal rydde fortove ud for ejendommene for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre og renholde fortov. Det fremgår af vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 5, stk. 1.

Kommunen kan bestemme, at den selv udfører en eller flere af disse opgaver for ejernes regning. Fordelingen af udgifterne mellem ejerne fastsættes af kommunen, jf. vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 10.

Vores vurdering

Beslutningsgrundlaget og -proceduren

Forudsætningen for, at kommunen efter vintervedligeholdelseslovens § 10 kan overtage pålagte renholdelses- og vintervedligeholdelsesopgaver på en offentlig vej for grundejers regning, er, at kommunen har truffet en beslutning efter vintervedligeholdelseslovens § 5, der pålægger grundejeren, som ejer af en ejendom der grænser til vejen, at vintervedligeholde og renholde fortov og stiarealer langs med sin ejendom.

Vi kan konstatere, at kommunen har dokumenteret i lokalblad (Søndagsavisen, region 04, 16. februar 20) at have offentliggjort et dokument benævnt "Bekendtgørelse om snerydning, glatførebekæmpelse og renholdelse af gader, veje og pladser i Københavns Kommune", som efter sin ordlyd pålægger ejerne af ejendomme, der grænser til offentlige veje at renholde fortovet ud for ejendommene, jf. lovens § 5, stk. 1.

Kommunen har også dokumenteret, at Borgerrepræsentationen i 1970 har truffet den beslutning efter lovens § 5, stk. 1, der omtales i det offentliggjorte dokument.

Kommunen har *ikke dokumenteret*, at den forud for beslutningen efter § 5, stk. 1, har forhandlet med politiet. Vi mener dog ikke, at vi kan stille krav om dokumentation for en forudgående forhandling af en beslutning helt tilbage fra 1970, som politiet i øvrigt har været enige i siden 12. februar 2001.

Vi kan derfor på det nuværende grundlag lægge til grund,

at kommunen ved gyldig beslutning har pålagt grund-ejerne pligten til at renholde fortovene, jf. lovens § 5, stk. 1. Og vi kan i øvrigt konstatere, at kommunen har udfærdiget et regelsæt (regulativ) for bl.a. snerydning, som skal anvendes når kommunen ikke længere har påtaget sig at udføre vintervedligeholdelsen.

Vi kan desuden lægge til grund, at kommunen ved afgørelse af 27. juni 1995 pr. 1. august 1995 har overtaget grundejernes pligt til at renholde fortovene, jf. lovens § 10.

Kan en vintervedligeholdelses- og renholdelsesordnings omfang ændres

Uanset om kommunen tidligere ved sin afgørelse af 27. juni 1995 har overtaget såvel renholdelsen som vintervedligeholdelsen eller alene renholdelsen, kan vi konstatere, at kommunen med sin nye afgørelse af 10. marts 2011 til A har besluttet, at ordningen fremover alene skal omfatte renholdelse af fortovet ud for hans ejendom S-gade 22.

Vi mener, at en kommune med hjemmel i vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 10 kan overtage udførelsen af en eller flere af opgaverne med at renholde og vintervedligeholde. Det betyder også, at kommunen efter samme bestemmelse kan beslutte at begrænse typen af opgaver den udfører for grundejerne.

Hvilke konkrete opgaver en sådan ordning skal omfatte (fx om ordningen både skal omfatte renholdelse og vintervedligeholdelse), kan vi ikke tage stilling til, da det hører under kommunens skøn.

Begrundelsen og de lovlige hensyn efter vejlovgivningen

En afgørelse, der meddeles skriftligt, skal være begrundet. Kun i tilfælde hvor parten fuldt ud får medhold, er der ikke krav om, at afgørelsen skal begrundes. Dette fremgår af forvaltningslovens (lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007) § 22.

En begrundelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. I de tilfælde, hvor afgørelsen er truffet på baggrund af et skøn, skal begrundelsen indeholde en beskrivelse af de hovedhensyn, som er lagt til grund for afgørelsen. Derudover skal den indeholde en kort beskrivelse af de faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen. Det fremgår af forvaltningslovens § 24, stk. 1 og 2.

Begrundelsen skal således fremstå som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det indhold, den har, herunder en stillingtagen til den pågældende borgers relevante indsigelser.

Det fremgår af kommunens partshøring af 3. februar 2011, at begrundelsen for ikke længere at lade ordningen omfatte vintervedligeholdelse er, at kommunens renhold af fortovene med beslutningen skal gøres ensartet og

dermed lettere og billigere at administrere.

I vejlovgivningen er de lovlige hensyn som myndigheden må lægge vægt på, når den skal træffe afgørelse, almene, offentligretlige hensyn, først og fremmest af færdselsmæssig (trafikal) og vejteknisk art.

Andre almene, offentligretlige hensyn kan myndigheden dog *også* lægge vægt på ved siden af de færdselsmæssige og vejtekniske hensyn. Men kun hvis myndigheden samtidig inddrager færdselsmæssige eller vejtekniske hensyn.

Det er dermed ikke lovligt *alene* at varetage økonomiske og administrative hensyn.

Vi kan af begrundelsen konstatere, at vintervedligeholdelse er undtaget fra ordningen af økonomiske og administrative årsager. Da I ikke har anført saglige hensyn af vejteknisk eller færdselsmæssig karakter, er jeres afgørelse ulovligt begrundet.

Vi beder jer derfor om at tilbagekalde afgørelsen.

Partshøring over kriterierne for om en gade er A- eller B-gade

Kommunen har oplyst, at A-gader er strøggader og gader med meget handelsliv, hvilket betyder at de har mange besøgende. B-gader har derimod lidt eller intet handelsliv og er mindre befærdede, hvorfor de ikke kræver så meget renholdelse.

Vi mener, at kriterierne for inddeling i A- og B-gader *sammenholdt med* de kriterier, som fremgår af kortet offentliggjort på kommunens hjemmeside, der præciserer kriterierne er tilstrækkeligt præcise til, at kommunen kan administrere sagligt og ensartet efter dem.

Kommunen har imidlertid ikke partshørt over oplysningerne på hjemmesiden.

Hvis en part i en sag ikke kan antages at være bekendt med, at kommunen er i besiddelse af bestemte oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, må kommunen ikke træffe afgørelse, før den har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at udtale sig. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Det fremgår af forvaltningslovens § 19, stk. 1.

Forvaltningslovens regler om partshøring har karakter af garantiforskrifter, der skal sikre, at en forvaltningsmyndighed træffer en lovlige og rigtig afgørelse. De skal også tjene det retssikkerhedsmæssige hensyn, at ingen bliver pålagt nye byrder, uden at være hørt forinden. Manglende partshøring vil derfor som udgangspunkt medføre, at afgørelsen bliver ugyldig.

Da vi ikke kan udelukke, at den manglende partshøring over det præcise grundlag for inddelingen af gaderne i kategori A eller B kan have haft betydning for afgørelsens indhold, må vi også af denne grund tilsidesætte afgørelsen som ulovlig.

Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at de præciserede kriterier på hjemmesiden har været med til at give parterne grundlag for at vurdere, om deres gade var klassificeret i rette kategori.

Besvarelse af indsigelser

Begrundelsen for en afgørelse skal endvidere fremstå som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det ind-

hold, den har, herunder indeholde en stillingtagen til den pågældende borgers relevante indsigelser.

Kommunen har ved en fejl ikke besvaret A's relevante indsigelser. Vi beder jer derfor besvare indsigelserne i forbindelse med en eventuel genoptagelse af jeres sag.

Konklusion

Kommunens afgørelse er af ovennævnte årsager ulovlig. Vi beder jer derfor om at tilbagekalde afgørelsen.

Vejdirektoratet 15. juni 2011 (Dok. 10/16469-16)

Om klage over påbud om arbejde på privat fællesvej efter gravning uden tilladelse

har Vejdirektoratet i afgørelse af 20. juni 2011 udtalt

Vejdirektoratet har afgjort jeres klage af 14. juli 2010. I har klaget over Silkeborg Kommunes påbud af 23. juni 2010 om enten at øge bæreevnen på det vejareal I uden tilladelse har fjernet kantsten fra eller at retablere arealet til fodgængerareal.

Vores afgørelse

Kommunens påbud om at I skal forstærke vejarealets bæreevne, så det kan bære køretøjer eller retablere det med kantsten, så det atter kan fungere som fodgængerareal, er lovligt.

Vi mener ikke, at kommunen har tilsidesat proportionalitetsprincippet eller har foretaget usaglig forskelsbehandling.

Jeres argumenter

I mener ikke det kan være rigtigt, at I af kommunen skal påbydes at lægge mindst 15 cm komprimeret stabilgrus på det areal, hvor I den 18. marts 2010 havde renoveret siden af vejen. I mener det må være Energi Midt, som skal pålægge stabilgrus, fordi Energi Midt i perioden 14. til 17. juni 2010 gravede bredbånd ned i vejarealet. Den 23. juni lagde Energi Midt stabilgrus på vejen ud for nr. 125, men ikke på resten af vejen, selvom de også havde gravet andre steder. Det underer jer, at Energi Midt ikke skal lægge stabilgrus på alle steder, hvor de har gravet bredbånd ned.

I har ved jeres arbejde på vejarealet den 18. marts 2010 erstattet 5-6 kubikmeter jord med knust beton. I mener, at knust beton har en tilstrækkelig bæreevne til den trafik, som er på vejarealet, og primært stammer fra beboerne

på vejen. I har tilbudt kommunen, at hvis der viser sig huller i vejen, vil I få lagt mere knust beton på i vejsiden.

I mener, at kommunen har udøvet forskelsbehandling af jer i forhold til Energi Midt. I er utilfredse med, at kommunen ved fælles besigtigelse af vejen 14. juli 2010 ikke ville udføre prøvegravninger andre steder i vejen og på de andre to stikveje. Kommunen foretog kun prøvegravninger dér, hvor I havde renoveret siden af vejen.

I brev af 17. juli 2010 til os har I spurgt, hvorfor det kun er jer, der skal lægge stabilgrus på, når vejbanen på den anden side af vejen bl.a. består af jord med dybe hjulspor og græs langt ud på vejen.

Baggrund

I har den 18. marts 2010 gravet i en del af vejarealet af S-vej, og i den forbindelse har I uden kommunens tilladelse fjernet kantsten, som hidtil havde hindret kørsel på arealet. I har samtidig erstattet 5-6 kubikmeter jord med knust beton.

Den 2. juni 2010 har kommunen meddelt jer tilladelse til at fjerne kantsten fra vejarealet på vilkår, at I bringer det areal, I har gravet i, op i samme standard som det øvrige kørebaneareal. Kommunen betegner jeres fjernelse af kantstenene mv. som en sideudvidelse.

Den 23. juni 2010 har kommunen meddelt jer påbud om at udlægge mindst 15 cm komprimeret stabilgrus på det areal, hvor I har fjernet kantstenene og derved ændret vejarealet fra at være fodgængerareal til at være køre-

bane. Kommunens begrundelse for at stille krav om 15 cm komprimeret stabilgrus er hensynet til vejens bæreevne. I stedet for at efterkomme påbuddet om stabilgrus kunne I vælge at retablere kantstene, så arealet atter blev fodgængerareal.

Kommunen har som hjemmel for påbuddet henvist til privatvejslovens (lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008) § 49, stk. 4, jf. vejlovens (lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. september 2009) § 101, om, at udgravning og opfyldning på og ved private fællesveje kræver kommunens tilladelse (kommunen som vejmyndighed, jf. privatvejslovens § 6).

Vejen er en privat fællesvej, der administreres efter bestemmelserne i privatvejslovens afsnit III om private fællesveje i by.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til

Vi kan tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse (retlige spørgsmål) efter vejlovgivningen (vejloven, privatvejsloven, vejbidragsloven og vintervedligeholdelsesloven), her privatvejsloven. Men vi kan ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af privatvejslovens § 7, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Vi kan heller ikke tage stilling til, om kommunen har iagttaget god forvaltningsskik. God forvaltningsskik omfatter blandt andet, hvordan kommunen tilrettelægger et sagsforløb, herunder sagsbehandlingstiden, og hvordan kommunen besvarer borgernes henvendelser.

Reglerne om vedligeholdelse og istandsættelse

Det er ejerne af de ejendomme, der grænser til en privat fællesvej, som skal holde vejen i en god og forsvarlig stand i forhold til færdslen art og omfang, jf. privatvejslovens § 57, stk. 1.

Kommunen bestemmer, hvordan private fællesveje med tilhørende afløb skal vedligeholdes. Kommunen kan også bestemme, at en sådan vej skal istandsættes, så der sker en forbedring af vejen. Kommunen bestemmer, hvornår arbejdet skal være afsluttet, og om det skal udføres som et samlet arbejde under kommunens kontrol (også for så vidt angår regnskabet), eller om de enkelte grundejere skal udføre en bestemt del af arbejdet, jf. lovens § 57, stk. 2.

Reglerne om opgravning af private fællesveje i by, når det ikke sker i forbindelse med vedligeholdelse eller istandsættelse af vejen

Det kræver kommunens tilladelse at grave i, fjerne vejens materialer (befæstelse) eller udføre lignende for-

anstaltninger på en privat fællesvej og så nær vejarealet, at dette eller vejafmærkninger, skelsten mv. beskadiges. Det fremgår af privatvejslovens § 49, stk. 4, jf. vejlovens § 101, stk. 1.

Nedlægning eller omlægning af underjordiske ledninger i private fællesveje samt anbringelse eller flytning af stangrækker, lysstandere og lignende på private fællesveje må kun foretages med kommunens godkendelse, medmindre andet følger af særlig lovgivning. Det fremgår af privatvejslovens § 50, stk. 1.

Reglerne om tilladelse til færdselsregulering

Efter § 44, stk. 1, i privatvejsloven kan kommunen med samtykke fra politiet, jf. §§ 92, 92a og 100 i færdselsloven (færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1320 af 28. november 2010), foretage forandringer ved en privat fællesvejs indretning og anlæg (færdselsregulering).

Hvis en vejberettiget beboer ønsker at foretage færdselsregulering på en privat fællesvej, således at et areal af vejen ændres fra fodgængerareal til kørebane, skal vedkommende have tilladelse fra kommunen og politiet. Det fremgår af privatvejslovens § 44, stk. 3, jf. stk. 1.

I forbindelse med en afgørelse efter § 44, stk. 3, skal kommunen først og fremmest lægge vægt på, om færdselsmæssige eller vejtekniske hensyn taler imod tilladelsen. Kommunen vil kunne afslå at give tilladelse, hvis sådanne hensyn skønnes *at være til hinder* for tilladelsen.

Hvis sådanne hensyn ikke er til hinder for en tilladelse, kan kommunen endvidere foretage en konkret afvejning af på den ene side en række grundejeres interesse i, at den ønskede regulering af færdslen gennemføres, og på den anden side de øvrige grundejeres eventuelle interesse i, at foranstaltningerne ikke gennemføres.

En tilladelse efter § 44, stk. 3, er en offentligretlig tilladelse, der alene er udtryk for, at kommunen og politiet ikke vil mod-sætte sig, at den ansøgte regulering gennemføres.

Det afhænger af en fortolkning af den konkrete aftale mellem vejens ejer og de vejberettigede, om en sådan offentligretlig tilladelse kan udnyttes. Hvis de private parter ikke kan blive enige, må domstolene afgøre spørgsmålet.

Reglerne om berigtigelse af retsstridige forhold

Efter privatvejslovens § 68, stk. 1, skal den, der har overtrådt en bestemmelse i loven, berigtige den retsstridige tilstand.

Vores vurdering

Vi kan konstatere, at I den 18. marts 2010 efter jeres egne oplysninger har renoveret en del af vejarealet og derved har ændret det fra at være forbeholdt fodgængere til at være kørebane. Dette er sket ved, at I har fjernet kantsten og har erstattet 5-6 kubikmeter jord med knust beton.

Vi mener, at den foretagne ændring er en færdselsregulering omfattet af privatvejslovens § 44, stk. 3, fordi arbejdet er sket med henblik på at ændre arealets færdselsmæssige anvendelse.

Hvis I uden at have fået tilladelse har foretaget færdselsregulering, skal kommunen vurdere, om den kan meddele jer tilladelse og derved retligt lovliggøre forholdet i stedet for at påbyde jer at retablere forholdene til den oprindelige tilstand.

Proportionalitetsprincippet

Hvis kommunen vurderer, at den ikke har grundlag for at meddele en efterfølgende tilladelse – eventuelt suppleret med et vilkår fx om kvaliteten eller metoden af arbejdets udførelse – kan den påbyde jer at retablere vejarealet. Det følger af privatvejslovens § 68, stk. 1, og det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Dette princip indebærer, at kommunen ved et valg mellem flere mulige udformninger af en afgørelses indhold er forpligtet til ikke at gå videre med hensyn til at påføre borgerne byrder, end formålet tilsiger.

Kommunen har i dette tilfælde vurderet, at I *enten* skulle øge kørebanens bæreevne på det pågældende areal ved at pålægge stabilgrus, så arealet kunne holde til køretøjer *eller* skulle retablere det omhandlede areal af vejen til fodgængerareal, som ikke kræver samme bæreevne.

Vi kan konstatere, at kommunen med sin afgørelse har efterkommet jeres ønske om at gøre arealet til kørebane, men i den forbindelse har stillet et sagligt krav til arealets bæreevne af køretøjer. Vi mener således, at kommunen har overholdt proportionalitetsprincippet.

Lighedsprincippet

Ifølge det forvaltningsretlige princip, lighedsprincippet, skal forvaltningen i almindelighed behandle væsentlig lige forhold ens i retlig henseende.

Vi kan oplyse, at kommunen ikke har grundlag i privatvejsloven for at påbyde Energi Midt som ledningsejer at retablere vejarealet til en bedre stand end det var, da Energi Midt begyndte at grave. Et krav om forbedring af vejen som vilkår for at meddele en gravetilladelse til at nedlægge ledninger ville kræve en særlig hjemmel, som ikke findes i privatvejsloven.

Da I havde opbygget det omhandlede areal med knust beton, der efter kommunens vurdering ikke har samme tilstrækkelige bæreevne som komprimeret stabilgrus, har kommunen ikke kunnet stille krav om, at Energi Midt pålagde stabilgrus på dette areal af vejen. Kommunen har alene kunnet kræve, at Energi Midt retablerede det omhandlede vejareal til den bæreevne, hvori det var, da Energi Midt begyndte at grave for at nedlægge ledninger. Et krav om forbedring af vejen ville ikke være sagligt.

Kommunen kunne derimod ud fra en saglig vurdering påbyde jer *enten* at pålægge stabilgrus for at udbedre den

manglende bæreevne som arealet skulle have, hvis det skulle fungere som kørebane *eller* at retablere arealet som fodgængerareal, hvilket ikke kræver samme bæreevne. Det skyldes, at formålet med jeres gravning i vejen var at ændre arealets funktion fra gående til kørende færdsel ved at fjerne kantsten, som hidtil havde hindret kørsel.

Vi kan som nævnt ovenfor ikke tage stilling til kommunens faglige vurdering af vejens konkrete bæreevne. Men vi kan konstatere, at kommunen har begrundet sin vurdering i det saglige hensyn, at det omhandlede areal af vejen, således som I har opbygget den, ikke har tilstrækkelig bæreevne til at bære køretøjerne på vejen.

Vi mener derfor ikke, at kommunen har foretaget usaglig forskelsbehandling af jer i forhold til Energi Midt.

Forkert hjemmelshenvisning

En afgørelse, der meddeles skriftligt, skal være begrundet. Kun i tilfælde hvor parten fuldt ud får medhold, er der ikke krav om, at afgørelsen skal begrundes. Dette fremgår af forvaltningslovens (lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007) § 22.

En begrundelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. Det fremgår af forvaltningslovens § 24.

Som nævnt ovenfor er kommunens henvisning til privatvejslovens § 49 ikke korrekt i det foreliggende tilfælde. Det skyldes at formålet med gravearbejdet, hvorved kantstenene er blevet fjernet, har været en færdselsmæssig regulering på vejen. Kommunen burde derfor have henvist til privatvejslovens § 44, stk. 3, jf. stk. 1.

Vi kan konstatere, at kommunen og politiet har vurderet, at ingen færdselsmæssige eller vejtekniske hensyn taler imod at meddele en tilladelse til fremover at benytte arealet som kørebane når blot vejarealets bæreevne forstærkes med stabilgrus.

Da kommunen efter såvel lovens § 44, stk. 3, jf. stk. 1, som efter § 49, skal foretage samme vurdering af, om først og fremmest færdselsmæssige eller vejtekniske hensyn taler imod tilladelsen, mener vi dog ikke, at den manglende henvisning til den relevante retsregel har haft nogen betydning for afgørelsens indhold. Kommunen bør derfor ikke pålægges at genoptage sagen for at træffe en ny afgørelse med en korrekt hjemmelshenvisning. Vi har dog gjort kommunen opmærksom på fejlen.

Forholdene på den anden side af vejen

I brev af 17. juli 2010 til os har I spurgt, hvorfor det kun er jer, der skal lægge stabilgrus på, når vejbanen på den anden side af vejen bl.a. består af jord med dybe hjulspor og græs langt ud på vejen.

Vores bemærkninger

Vi kan oplyse, at når der ikke er foretaget forandringer eller gravearbejde i vejen og vejens tilstand skyldes

færdsels art og omfang, kan den alene kræves istandsat efter bestemmelserne i privatvejslovens kapitel 10, §§ 57-62. Dette skal ses i modsætning til når fx en grundejer eller en ledningsejer uden tilladelse har foretaget forandringer eller gravet i vejen.

Kommunen kan alene kræve en privat fællesvej istandsat, hvis kommunen vurderer, at vejen – herunder en del af vejen – ikke er i god og forsvarlig stand i forhold til trafikens art og omfang.

Hvis kommunen vurderer, at vejen ikke er i god og forsvarlig stand og vil kræve den istandsat, kan den frit vælge mellem at give påbud til den enkelte grundejer om istandsættelse af det vejstykke, der grænser til ejendommen, eller at lade vejen istandsætte som et samlet arbejde.

Om vejen er i god og forsvarlig stand med de nuværende dybe hjulspor er et spørgsmål, vi ikke kan tage stilling til. Det er alene kommunen, der kan vurdere dette, uanset om I mener, at vejen er i dårlig stand.

Vi har ingen bemærkninger til, at kommunen ikke har taget dette areal af kørebanen med i vurderingen af, om I skulle påbydes at forstærke den del af vejen, som I havde

gravet i. Det skyldes, at arealet i den modsatte vejside allerede var taget i brug som kørebane, og at der ikke er blevet gravet deri. Vi mener derfor, at problemstillingerne ikke umiddelbart kan sammenlignes.

Hvis I mener, at kørebanen i den modsatte vejside ikke længere er i god og forsvarlig stand, må I bede kommunen om at vurdere, om arealet skal sættes i stand.

Konklusion

Vi har ikke grundlag for at antage, at kommunen med afgørelsen har varetaget usaglige hensyn.

Kommunens påbud om at I skal forstærke vejarealets bæreevne, så det kan bære køretøjer eller retablere det med kantsten, så det atter kan fungere som fodgængerareal, er derfor lovligt.

Frist for anlæg af sag ved domstolene

Hvis I ønsker, at domstolene skal tage stilling til kommunens afgørelse eller til vores afgørelse i klagesagen, skal sagen anlægges inden 6 måneder fra modtagelsen af denne afgørelse, jf. privatvejslovens § 7, stk. 6, 2. punktum.

Vejdirektoratet, 20. juni 2011 (Dok. 10/04922-19)

Om klage over størrelsen af renholdelsesafgift

har Vejdirektoratet i afgørelse af 28. juni 2011 udtalt

Vejdirektoratet har behandlet din klage af 19. juni 2011 over Københavns Kommunes brev af 19. maj 2011 vedrørende afgift for ordning med renholdelse af fortovet ud for din ejendom, G 50.

Du har som grundlag for klagen anført, at kommunen ikke har hjemmel til at opkræve renholdelsesafgift for et areal, der i hele 2010 har henligget i et byggerod. Arealet har dermed ikke kunnet renholdes og er ikke blevet renholdt af kommunen. Du mener derfor, at opkrævningen af afgiften er stærkt kritisabel.

Vores afgørelse

Opkrævningen af udgiften til renholdelsesordningen er ikke en forvaltningsretlig afgørelse.

Vi kan derfor ikke tage stilling til din klage.

Baggrund

Du har sendt kopi af kommunens brev af 19. maj 2011 til dig. Heraf fremgår det, at kommunen har erkendt, at arealet ikke har kunnet renholdes i 1. kvartal af 2010, og kommunen har refunderet afgiften for denne periode.

Men kommunen har fastholdt afgiften for resten af 2010. Det fremgår også, at afgiften for 2010 er beregnet efter facademeter, så der betales samme afgift, uanset hvor bredt fortovet er. Kommunen har anset brevet for en forvaltningsretlig afgørelse og har meddelt klagevejledning.

Du har endvidere sendt os et foto fra 16. november 2010 hvoraf det fremgår, at der er byggeri i gang på stedet, men at der er fodgængere, som benytter fodgængerarealet.

Samtidig med din klage til Vejdirektoratet har du sendt kopi af brev af 19. juni 2011 til kommunen. Heraf fremgår, at du fortsat er i kontakt med kommunen for at søge at opnå en refusion.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til

Vi kan afgøre, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse efter vejlovgivningen (Vejloven, privatvejsloven, vejbidragsloven og vintervedligeholdelsesloven), her vintervedligeholdelses- og renholdelsesloven (Lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1103 af 16. september 2010). Vi har derimod ikke mulighed for at tage stilling til kommunens beslut-

ninger om varetagelsen af praktiske driftsopgaver (faktisk forvaltningsvirksomhed), fordi disse beslutninger ikke er afgørelser i forvaltningsretlig forstand. Vi kan heller ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 19, stk. 1, jf. § 19a.

Hvad er en afgørelse i modsætning til faktisk forvaltningsvirksomhed

For at vi kan tage stilling til en klage, er det en forudsætning, at der er tale om en forvaltningsretlig afgørelse truffet efter vejlovgivningens bestemmelser. Det vil sige en afgørelse, hvor kommunen i forhold til en bestemt adressat eller en afgrænset kreds af adressater ensidigt fastsætter, hvad der er eller skal være ret i det konkrete tilfælde.

Uden for det forvaltningsretlige afgørelsesbegreb falder faktisk forvaltningsvirksomhed og beslutninger i forbindelse med denne.

Faktisk forvaltning kan bedst beskrives som udførelse af de praktiske opgaver, som kommunen skal varetage.

Reglerne om renholdelse af fortove

Kommunen (vejbestyrelsen) kan efter forhandling med politiet bestemme, at ejere af ejendomme i byer, der grænser til en offentlig vej, skal rydde fortov ud for ejendommene for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre og renholde fortov. Det fremgår af vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 5, stk. 1.

Kommunen kan bestemme, at den selv udfører en eller flere af disse opgaver for ejernes regning. Fordelingen af udgifterne mellem ejerne fastsættes af kommunen, jf. vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 10.

Vores vurdering

Opkrævningen af en udgift til en renholdelsesordning efter vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 10, er ikke en forvaltningsretlig afgørelse.

Vi kan derfor ikke tage stilling til din klage og foretager os ikke mere i sagen.

Vi mener i øvrigt ikke, at kommunens brev af 19. maj 2011 får status af en afgørelse, blot fordi kommunen i brevet har meddelt dig en klagevejledning.

Spørgsmålet, om afgiften for ordningen kan kræves betalt af kommunen, fx fordi arbejdet ikke er udført, eller fordi det ikke er udført godt nok, er et erstatningsretligt spørgsmål. Hvis ikke du kan blive enig med kommunen om betalingen, som vi har noteret os, at du i øjeblikket forhandler med kommunen om, kan kun domstolene afgøre spørgsmålet.

Vi opfordrer dig derfor til fortsat dialog med kommunen for, at I i fællesskab kan fastlægge, hvilket arbejde med renholdelse kommunen har udført i 2010 - og dermed størrelsen af afgiften.

Vejdirektoratet, 28. juni 2011 (Dok. 11/09321-3)

Om klage over afslag – etablering af privat parkeringskontrol og uautoriseret skiltning

har Vejdirektoratet i afgørelse af 18. august 2011 udtalt

Vejdirektoratet har behandlet en klage af 14. december 2010 fra DSB Ejendomme over K Kommunes afslag af 17. november 2010 på tilladelse til at etablere en privat parkeringskontrol og at opsætte uautoriserede skilte.

Vores afgørelse

Kommunens afslag på tilladelse til at etablere en privat parkeringskontrol og at opsætte uautoriserede skilte er uden hjemmel i privatvejsloven (lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008, med senere ændringer), allerede fordi det pågældende areal ikke er en del af den private fællesvej, men en privat parkeringsplads. Afgørelsen af 17. november 2010 er dermed i det hele ulovlig.

Baggrund

Ved en gennemgang af vej- og ejendomsforhold konstaterede kommunen, at Banegårdspladsen havde status som internt færdselsareal.

Kommunen opfatter hele pladsen som et færdselsareal for andre ejendomme, end den ejendom hvor vejen ligger, og kommunen orienterede derfor DSB i brev af 2. september 2009 om, at Banegårdspladsen nu fremgår af kommunens vejregister som privat fællesvej.

Banedanmark ejer matr. nr. 407 V Kvarter, K, men brugsretten er overdraget til DSB ved aftale af 31. december 2009. Vi forstår dette således, at DSB optræder som fuld-

mægtig for Banedanmark og udtaler sig på vegne af Banedanmark vedrørende forholdene på ejendommen.

DSB anerkender alene, at vejbanen, der passerer forbi K Hovedbanegård, uden om arealet, der fremstår som parkeringsareal, har status som privat fællesvej. DSB anerkender således den del der er angivet med rødt på skitse af 13. december 2010 som privat fællesvej. Kopi af DSBs brev af 23. maj 2011 er vedlagt til orientering.

Reglerne

Ved 'private fællesveje' forstås veje, gader, broer og pladser, der ikke er offentlige veje (jf. lovens § 1), jf. lovens § 1, og som tjener som færdselsareal for en anden ejendom end den ejendom, som vejen ligger på. Det fremgår af privatvejslovens § 2, stk. 1.

En vejret er en begrænset ret til at råde over en andens ejendom på en bestemt måde, en såkaldt servitutret. Den opnås typisk ved aftale mellem ejeren af vejarealet og ejeren af den ejendom, der skal bruge arealet som færdselsareal. Det fremgår af privatvejslovens § 2, stk. 2.

Udlæg af private fællesveje foretages som udgangspunkt af ejerne af de ejendomme, hvor vejen skal ligge, jf. privatvejslovens § 23, stk. 1.

Kommunen kan i særlige tilfælde foretage udlæg af en privat fællesvej. Det følger af lovens § 23, stk. 3.

Særlige tilfælde foreligger, når der er tale om at sikre en hensigtsmæssig byggemodning af et område i vej­mæssig henseende og i øvrigt at tilgodese almene offentlige hensyn, jf. privatvejslovs­cirkulærets (Ministeriet for offentlige arbejders – nu Transport- og Energiministeriets – cirkulære nr. 134 af 6. december 1985 om lov om private fælles­veje) pkt. 17.

Ved et vejudlæg forstås i privatvejsloven som udgangspunkt, at der dels reserveres et areal til brug som privat fællesvej, dels tildeles vejrettigheder til arealet. Udlægget kan dog gå ud på alene at tillægge vejret til en allerede udlagt eller anlagt privat fællesvej, også når der i øvrigt ikke udlægges nyt vejareal. Hvis der ved udlæg af nyt areal til brug som privat fællesvej allerede er opnået vejrettigheder, vil arealudlægget alene kunne bestå i, at arealet reserveres.

Kommunen skal godkende et skitseprojekt for nye private fællesveje, der er udlagt efter privatvejslovens ikrafttræden den 1. januar 1973. Det fremgår af privatvejslovens § 24.

En privat fællesvej må ikke uden vejmyndighedens tilladelse anlægges eller tages i brug, før der foreligger et godkendt skitseprojekt og et godkendt detailprojekt. Det fremgår af lovens § 41.

Vores vurdering

Er parkeringsarealet omfattet af privatvejslovens bestemmelser?

Det er afgørende for, at en kommune kan administrere et areal efter privatvejsloven, at arealet opfylder definitionen i privatvejslovens § 2.

Som nævnt fastlægges udlægget og vejrettighederne i almindelighed ved aftale mellem arealets ejer og den eller de, der skal bruge arealet som færdselsareal. Udlægget eller vejretten kan dog også opstå ved ekspropriation eller ved et kommunalt vejudlæg efter privatvejslovens § 23, stk. 3.

Udgangspunktet er derfor, at kommunen kun kan træffe afgørelser efter privatvejslovens bestemmelser over det areal, som parterne (især vejens ejer) anerkender eller tilpligtes at anerkende som udlagt vejareal.

Hvis vejens udlæg er godkendt efter privatvejslovens bestemmelser, vil kommunen efter vores opfattelse kunne administrere det godkendte udlæg som en privat fællesvej eller udlagt privat fællesvej.

Kommunen vil derimod ikke kunne have berettigede forventninger om at kunne inddrage det pågældende areal i sin vejplanlægning, hvis den ikke udtrykkeligt eller stiltiende har godkendt udlægget, og ejeren af arealet anerkender, at ejere af andre ejendomme har vejret til dette areal.

Kommunen kan ikke uden videre optage hele Banegårdspladsen som privat fællesvej, når vejens ejer kun anerkender, at en del af området har status som privat fællesvej.

Vi forstår endvidere sagen således, at kommunen ikke har offentliggjort optagelsen af Banegårdspladsen i kommunens vejregister i henhold til cirkulære nr. 91 af 27. maj 1975, jf. privatvejslovens § 21.

Konklusion

Kommunen har ikke dokumenteret, at den del af matr. nr. 407, der fremstår som parkeringsområde er udlagt til vejareal af kommunen. Endvidere anerkender DSB, som ejer af arealet, ikke, at ejendomme, der benytter Banegårdspladsen som adgangsvej har ret til at benytte parkeringsarealet som færdselsareal.

På den baggrund vil arealet der fremstår som parkeringsareal ikke være omfattet af privatvejslovens bestemmelser. Kommunen kan derfor ikke træffe beslutninger om færdselsregulering på arealet efter bestemmelsen i privatvejslovens § 44.

Kommunens afslag på tilladelse til at etablere en privat parkeringskontrol og at opsætte uautoriseret skiltning er

uden hjemmel i privatvejsloven. Afgørelsen af 17. november 2010 er dermed i det hele ulovlig.

Politiets afgørelse af 20. oktober 2010

Vi forstår politiets mail af 20. oktober 2010 til DSB, som en afgørelse i henhold til færdselslovens § 99, stk. 3. Denne afgørelse kan vi ikke tage stilling til.

Det er Rigspolitiet, der er klagemyndighed for politiets afgørelser.

Vejdirektoratet, 18. august 2011 (Dok. 10/16707-12)

Om genoptagelse af klagesag angående vilkår om betaling for postdepotkasser

har Vejdirektoratet i afgørelse af 25. august 2011 udtalt

Ved brev af 22. juni 2006 har Post Danmark klaget over, at T Kommune har betinget sin tilladelse af 22. marts 2006 til 31 postdepotkasser på offentlige veje af løbende gebyrbetaling.

Ved brev af 4. juli 2007 har Vejdirektoratet truffet afgørelse i sagen. Denne afgørelse indbragte Post Danmark for Østre Landsret, som ved dom af 5. marts 2009 kendte Vejdirektoratets afgørelse ugyldig som følge af manglende partshøring.

Vejdirektoratet har herefter genoptaget sagen til fornyet vurdering.

Vejdirektoratets afgørelse

På baggrund af en ny vurdering af sagen kan vi konstatere, at kommunens afgørelse er upræcist begrundet, at hensynene bag ændringerne ikke er oplyst, og at kommunen ikke har foretaget en vurdering af i hvilket omfang ændringerne vil berøre Post Danmark.

Vi beder derfor kommunen om at genoptage sagen, tilbagekalde afgørelsen og eventuelt træffe en ny afgørelse.

Vi henviser til begrundelsen nedenfor.

Post Danmarks argumenter

Post Danmark skriver i klagen blandt andet, at

- Postdepotkasser har været opsat siden starten af 1980'erne,
- Post Danmark ikke tidligere er blevet mødt med krav om betaling,
- Postdepotkasserne skal sikre levering af forsendelser mindst én gang dagligt, mandag til lørdag til alle modtageradresser i Danmark i overensstemmelse med vilkårene for selskabets koncession,
- T Kommunes vilkår om gebyrbetaling ikke har den nødvendige hjemmel,
- Størrelsen af betalingen under ingen omstændigheder

kan fastsættes frit, men er begrænset til et beløb, der svarer til kommunens omkostninger ved tilladelsens udstedelse og opretholdelse.

Baggrund

Ved sin afgørelse af 22. marts 2006, meddelt ved brev af 18. april 2006, har T Kommune givet S Postkontor tilladelse til at opsætte/bibeholde 31 postdepotkasser på en række kommuneveje.

Tilladelsen er betinget af, at der betales et årligt gebyr på 1.125 kr. ekskl. moms pr. placering.

Gebyret skal betales fra den 1. januar 2007 og pristalsreguleres hver 1. januar på grundlag af julipristallet.

Kommunen har i afgørelsen henvist til vejlovens (Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. september 2009) § 102 og privatvejslovens (Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008) § 49.

Kommunen har samtidig meddelt, at "løse poser" ved postdepotkasserne for fremtiden vil blive betragtet som affald, der vil blive fjernet.

T Kommune har tidligere (i 2004) givet tilladelse til opsætning af 6 konkrete postdepotkasser på offentlige veje uden vilkår om betaling.

Kommunen har under klagesagen oplyst, at disse postdepotkasser er nedtaget efter Post Danmarks ønske, og er erstattet af 6 af de 31 kasser, som er omfattet af kommunens tilladelse af 22. marts 2006.

Kommunen har samtidig oplyst, at den har talt med politiet i forbindelse med, at kommunen tillod postdepotkasserne. Men den har ikke noteret noget om politiets holdning.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til

Vi kan tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse (retlige spørgsmål) efter vejlovgivningen (Vejloven, privatvejsloven, vejbidragsloven og vintervedligeholdelsesloven), her vejloven. Men vi kan ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af vejlovens § 4, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen, forvaltningslovens (Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007) og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Vejlovgivningens bestemmelser

Det kræver kommunens tilladelse at anbringe materiel, materialer, løseobjekter og lignende på kommuneveje. Det følger af vejlovens § 102, stk. 1.

Før kommunen giver en sådan tilladelse, skal den forhandle med politiet. Det følger af vejlovens § 105.

Hvis nogen anbringer sådanne genstande på vejareal uden kommunens tilladelse, og pågældende ikke retter sig efter et påbud om at fjerne dem, kan kommunen fjerne dem på den pågældendes regning. Hvis det anbragte er til ulempe for færdslen, kan kommunen fjerne det uden først at give et påbud. Det samme kan politiet i påtrængende tilfælde. Det følger af vejlovens § 102, stk. 2.

Tilsvarende gælder for anbringelse på private fællesveje i byer og bymæssige områder, jf. privatvejslovens § 49, stk. 1 - 3.

Vores vurdering

Eksisterende tilladelser uden betalingsvilkår

Det fremgår af sagen, at

- kommunen normalt meddeler tilladelser til råden over vejareal skriftligt ved brev, sådanne tilladelser meddeles ikke mundtligt, undtagen ved akutte hændelser,
- kommunen ikke har registreret ansøgninger fra Post Danmark i perioden 1980-2000,
- kommunen har 2 ansøgninger fra Post Danmark vedrørende opgravninger i 2005, men det er uklart om disse tilladelser er meddelt til røde postindleveringskasser,
- kommunen - på trods af Vejdirektoratets anmodning herom - ikke har forholdt sig til vidneforklaringen under retssagen fra et vidne ansat i Post Danmark om, at Post Danmark løbende gennem mange år har fået tilladelser til at opstille postdepotkasser, (Udsagnet fremgår af landsrettsdommens side 11)
- det af landsrettens dom side 14 fremgår, at der er "ingen holdepunkter for at antage, at der ikke tidligere er meddelt tilladelser til opsætning af postdepotkasser uden vilkår om vederlag",
- kommunen ikke har fremlagt dokumentation, udover tilladelser af 23. marts 2004 og 18. april 2006, (H oply-

ser i brev af 1. marts 2010, side 4, til Vejdirektoratet, at Post Danmark løbende har anmodet om og fået tilladelser enten skriftligt eller mundtligt)

- Post Danmark ikke har fremlagt dokumentation for eksistensen af skriftlige tilladelser, udover tilladelser af 23. marts 2004 og 18. april 2006,
- kommunen på baggrund af Hs anmodning af 19. november 2009 ved brev af 9. december 2009 til H bl.a. har oplyst, at kommunen i dag anvender KL's arkiveringsystem og indtil 1986 anvendte DK systemet, samt at det med baggrund deri ikke er muligt at genfinde gravetilladelser/råden over vej for den angivne periode (Vejdirektoratet må lægge til grund at "den angivne periode" er den af H forespurgte periode 1980-2000).

Kommunen må i et vist omfang være bundet af forholdene på vejen, hvis den ikke handler for at kræve konkrete enkeltforhold lovliggjort, når den bliver opmærksom på disse forhold.

Vi kan på baggrund af dommens ordlyd på side 14 og ordlyden af kommunens brev af 9. december 2009 til H ikke udelukke, at kommunen - eventuelt stiltiende - tidligere har meddelt tilladelser til opsætning af postdepotkasser uden vilkår om vederlag.

Vi må lægge til grund, at kommunen har været bekendt med eksistensen af de pågældende postdepotkasser, og at kommunen nu efterfølgende ønsker at stille vilkår om vederlag. Kommunen har således i sine handlinger og udtalelser ikke anført, at postdepotkasserne er ulovligt opstillede og skal nedtages. Kommunen synes alene at ville ændre praksis ved at indføre et betalingsvilkår.

Dermed forudsætter et vilkår om betaling, at den oprindelige begunstigende forvaltningsakt er blevet tilbagekaldt.

Kan betalingsvilkår stilles for at tillade postdepotkasser
Vejlovens § 102, stk. 1, angiver ikke hvilke hensyn, der skal indgå i kommunens skøn over om tilladelse skal gives til særlig råden over offentligt vejareal. Bestemmelsen må anses som et udslag af kommunens almindelige rådhedsret over vejarealet, og skal sikre, at vejarealer ikke uden særlig tilladelse anvendes til andet end vejformål.

Kommunens afgørelse beror på et skøn, hvor kommunen skal varetage almene, offentligretlige hensyn, først og fremmest vejtekniske og trafikale hensyn.

Hvis disse hensyn ikke taler imod en tilladelse, skal kommunen foretage en konkret afvejning af ansøgerens argumenter for at modtage tilladelsen, vejet op mod andre beskyttelsesværdige interesser, herunder kommunens ejerlige interesser i vejarealet.

H har anført, at hovedreglen er, at et betalingskrav normalt skal have hjemmel i lov. Der er dog områder, hvor

der undtagelsesvist må antages at være et tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag i offentligretlige retsgrundsætninger.

Til undtagelsen hører ifølge H fortovsrestauranter, hvor det er fast antaget, at der kan stilles vilkår om betaling af markedsleje. Men H mener ikke, at undtagelsen kan udstrækkes til at omfatte andre kommercielle aktiviteter.

I øvrigt mener H, at postdepotkasserne varetager almene hensyn, hvorfor afgift allerede af den grund ikke kan pålægges.

Det har gennem en længere årrække været fast antaget i praksis, at en vejbestyrelse har en sådan dispositionsret over vejarealet, at den kan betinge tilladelser til forskellige former for særråden over vejarealet af afgifter. Denne praksis har støtte i Højesterets dom af 30. april 1930 (UfR 1934.527H). Det blev da slået fast, at vejbestyrelsen havde hjemmel i rådighedsretten over det offentlige vejareal til at betinge en tilladelse til en automat på facaden af en ejendom af en fast årlig afgift. Automaten skulle placeres over offentligt vejareal i en højde af 87 cm og med et fremspring på 24 cm.

Det har ligeledes i praksis været antaget, at visse former for særråden over offentligt vejareal er af så vidtgående og ofte kommerciel karakter, at der i vejbestyrelsens rådighedsret over vejarealet er hjemmel til at stille vilkår om afgift uden størrelsesmæssig begrænsning. Fx kan nævnes fortovsrestauranter, pølsevogne, udsalgssteder af forskellig art, udstillingsmontrer og plakatsøjler.

Der bør ved vejbestyrelsernes behandling af ansøgninger om tilladelse til særråden over vejarealet ske en afbalanceret vurdering af samtlige hensyn til vejarealernes anerkendte funktioner. Visse former for særråden over vejareal er af en sådan karakter, at vejbestyrelsens adgang til at knytte vilkår til tilladelsen er forholdsvis snæver. Det gælder fx vedrørende tilladelser til plancheudstillinger (Ovenstående bygger på Trafikministeriets udtalelse af 9. april 1991 til Folketingets Ombudsmand, ministeriets j.nr. 90-5113/V11).

Vi mener ikke, at der er sket forandringer i lovgivningen eller praksis på dette område. Og vi mener derfor, at der er hjemmel i vejbestyrelsens dispositionsret over vejarealet, til at betinge tilladelse til kommerciel særråden over vejarealet af en afgift. Vi er således ikke enige i advokatfirmaet Hs fortolkning af Højesterets dom af 23. januar 2003 (UfR 2003.841H).

Vi mener, at placeringen af en postdepotkasse, som befinder sig på eller hænger over vejareal kan sammenlignes med en automat fastgjort på facaden af en ejendom, så automaten rager ud over vejareal, jf. dommen UfR 1934.527H.

Anvendes postdepotkasserne til kommerciel råden eller har de et alment formål

Det fremgår af Post Danmarks klage af 22. juni 2006, at postdepotkasserne skal sikre levering af forsendelser mindst én gang dagligt, mandag til lørdag til alle modtageradresser i Danmark i overensstemmelse med vilkårene for Post Danmarks koncession.

Det er vores opfattelse, at opstillingen af de grønne postdepotkasser først og fremmest har til formål at gøre postomdelingen lettere og give Post Danmark mulighed for en mere effektiv tilrettelæggelse af omdelingen.

Postdepotkasserne anvendes til Post Danmarks interne logistiske optimering af omdelingen. Postdepotkasserne modtager ikke post direkte fra borgerne, som det er tilfældet med de røde postkasser.

Vi mener derfor, at anvendelsen af postdepotkasserne er udtryk for en kommerciel særråden over vejarealet, og ikke en særråden, der først og fremmest tilgodeser almindelige samfundsmæssige hensyn. Vi er opmærksomme på, at jo mere rationelt postomdelingen kan tilrettelægges, desto billigere kan postomdelingen foretages. Hvilket eventuelt kan være medvirkende til at sikre lavest muligt prisniveau for brevforsendelser i Danmark og dermed er til gavn for kunderne. Vi mener dog, at et sådant primært konkurrencemæssigt ræsonnement om indirekte varetagelse af almindelige samfundsmæssige hensyn i sig selv ikke er tilstrækkeligt til at anse postdepotkasserne for ikke-kommercielle.

Muligheden for at tilbagekalde tilladelserne og stille vilkår om betaling

H har i brev af 1. marts 2010 anført, at kommunen ikke har vurderet, om kommunen har grundlag for at tilbagekalde tilladelserne til postdepotkasserne, idet der efter almindelig forvaltningsret ikke er fri adgang til at tilbagekalde begunstigende afgørelser. H mener, at Vejdirektoratet ikke kan tage stilling til dette skøn, som kommunen endnu ikke har udøvet.

Vi kan konstatere, at kommunen ikke har begrundet, hvorfor den har besluttet at tilbagekalde tilladelserne og fremover at stille vilkår om betaling af afgift.

Da vejloven ikke indeholder regler om, at tilladelser efter vejlovens § 102 kan tilbagekaldes, er det de almindelige forvaltningsretlige regler, som gælder for at tilbagekalde en tilladelse.

Det karakteristiske for en tilbagekaldelse er, at myndigheden (kommunen) vil ændre sin egen gyldige afgørelse.

Af den forvaltningsretlige teori (Se eksempelvis Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave, s. 942 ff.) fremgår, at der er tre almene momenter, der må indgå i vurderingen af, om tilbagekaldelse kan ske.

For det første myndighedens konkrete årsag for at tilbagekalde afgørelsen.

- Saglige hensyn til at tilbagekalde kan være væsentlige hensyn efter den enkelte lovgivning. På vejområdet kunne væsentlige hensyn fx være hensynet til færdslen eller vejtekniske hensyn.
- Mindre tungtvejende hensyn kunne eksempelvis være myndighedens ændrede vurdering af sagen, selvom det retlige og faktiske grundlag ikke er ændret. Som udgangspunkt er dette ikke tilstrækkeligt til at tilbagekalde afgørelsen.

For det andet tilbagekaldelsens virkninger for parten eller parterne.

- Hvis tilbagekaldelsen er til ugunst for parterne:
 - o Myndigheden skal foretage en proportionalitetsvurdering af indgrebets intensitet. Jo mere intensivt indgrebet er, des stærkere tilbagekaldelsesgrundlag kræves der.
 - o Hvis partens egne forhold kan bebrejdes ham, kan dette tale for en tilbagekaldelse. Det kunne fx være partens overtrædelse af vilkår.
 - o Om parten får en rimelig frist før tilbagekaldelsen får virkning.
 - o Om parten får erstatning for tilbagekaldelsen.

For det tredje den oprindelige afgørelses karakter i øvrigt. Der er en videre adgang til at tilbagekalde skønsmæssige afgørelser end lovbundne afgørelser.

Vi må lægge til grund, at årsagen til tilbagekaldelsen alene er begrundet i ændring af tilladelserne til at omfatte et betalingsvilkår. Der er således ikke færdselsmæssige eller vejtekniske hensyn bag vilkåret.

Vi mener, at det er sagligt for en vejbestyrelse ud fra lighedsbetragtninger at afgiftsbelægge eksisterende tilladelser til kommerciel særråden over vejareal.

Tilbagekaldelsen er til ugunst for Post Danmark, fordi den fører til øgede omkostninger angående de konkrete postdepotkasser. Gebyret er på kr. 1.125 pr. placering på offentlige veje.

Det fremgår af kommunens afgørelse, at betaling skal ske fra den 1. januar 2007. Post Danmark har dermed haft mere end 8 måneder til at indrette sig på det nye vilkår. Vi mener, at fristens længde er rimelig, når det tages i betragtning, at ændringen alene omfatter indførelsen af en afgift hvis størrelse må anses for at være af begrænset omfang for Post Danmark.

Kan Vejdirektoratet vurdere om afgørelsen er proportional
Vi kan konstatere, at kommunen ikke har begrundet sin afgørelse af 18. april 2006. Kommunen har i den forbin-

delse heller ikke foretaget en vurdering af proportionaliteten i at tilbagekalde tilladelserne og meddele nye tilladelser med vilkår om betaling. Kommunen har således ikke vurderet konsekvenserne for Post Danmark.

Som ovenfor nævnt kan vi tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse (retlige spørgsmål) efter vejloven. Men vi kan ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af vejlovens § 4, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen, forvaltningslovens og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Det betyder også, at vi ikke kan reparere en mangel ved sagen, hvis denne mangel er funderet på kommunens skøn. Fx hvis en kommune ikke har foretaget partshøring over sit konkrete skøn og en sådan partshøring burde have været foretaget efter forvaltningsloven.

Vi kan ikke ud af sagen se kommunens overvejelser om, i hvilket omfang en tilbagekaldelse af tilladelserne og meddelelse af nye med betalingsvilkår berører Post Danmark. Vi kan heller ikke se kommunens vurdering af, om den stigende kommerialisering af brev- og reklameudbringningen eller den stigende interesse i kommercielt at udnytte det offentlige vejareal, i sig selv er et tilstrækkeligt grundlag for at tilbagekalde de oprindelige tilladelser.

Konklusion

Kommunens afgørelse af 18. april 2006 fremstår fuldstændig ubegrundet.

Kommunen har ikke oplyst baggrunden for beslutningen om at tilbagekalde tilladelserne til postdepotkasser, herunder har den ikke oplyst baggrunden for at indføre vilkår om betaling af afgift for den omhandlede særråden.

Endvidere har kommunen ikke præciseret, hvilke konkrete postdepotkasser afgørelsen omhandler, kommunen har alene oplyst, at det drejer sig om de 31 kasser på kommunens offentlige veje, som er tilbage efter nedtagelse/opsætning af nogle konkret nævnte kasser. Alligevel har kommunen som hjemmel for sin afgørelse henvist til såvel vejlovens § 102 som til privatvejslovens § 49. Afgørelsens manglende præcision er egnet til at skabe usikkerhed om såvel det faktiske som det retlige grundlag for beslutningen.

Endelig har kommunen ikke foretaget en konkret vurdering af, hvor intensivt Post Danmark skønnes at blive berørt af den nye afgift, dvs. at kommunen ikke har foretaget en proportionalitetsvurdering af vilkåret.

Vi beder derfor kommunen om at genoptage sagen, tilbagekalde afgørelsen og eventuelt træffe en ny afgørelse. Kommunen bør i den forbindelse være opmærksom på at

præcisere ovennævnte retlige mangler og at oplyse hvilke postdepotkasser afgørelsen omfatter.

Hvis kommunen – på trods af ovennævnte antagelse om, at der er tale om tilbagekaldelse af eksisterende tilladelser til postdepotkasser – måtte mene, at konkrete

postdepotkasser er ulovligt opsat, bør kommunen i sin afgørelse begrunde hvorfor den vurderer dette. Der vil i så fald ikke være tale om tilbagekaldelse af en tilladelse, men derimod om udstedelse af en ny tilladelse.

Vejdirektoratet, 25. august 2011 (Dok. 06/01381-73)

Om klage over afslag på at få tilladelse til allerede etableret overkørsel

har Vejdirektoratet i afgørelse af 20. januar 2012 udtalt

I din e-mail af 13. november 2011 har du klaget over Aarhus Kommunes afslag af 24. oktober og 10. november 2011 på at godkende en ekstra overkørsel på ejendommen, matr. nr. 1 x, R-vej 2, i L.

Du skriver bl.a.:

- forhaven har været anlagt med to overkørsler siden 1987, hvor I byggede huset på ejendommen
- I ikke har været vidende om, at de to overkørsler ikke var i overensstemmelse med lovgivningen
- I må antages at have vundet hævde på den ekstra overkørsel.

Vores afgørelse

Kommunens afslag er lovligt.

Baggrund

R-vej er en offentlig vej (kommunevej), og Aarhus Kommune er vejbestyrelse for vejen, jf. vejlovens (Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011) § 2, stk. 5 og 6.

I 1987 er der blevet etableret beboelsesejendom på ejendommen, R-vej 2, og i samme forbindelse er der blevet etableret to overkørsler på ejendommen til R-vej, begge i en bredde af 4,75 meter. Etableringen af den ene overkørsel er – efter det oplyste – sket uden den fornødne tilladelse i henhold til vejlovens § 70, stk. 1.

Kommunen er i forbindelse med tilsyn på R-vej i 2011 blevet opmærksom på ejendommens overkørselsforhold og har i den forbindelse påbudt den ene overkørsel fjernet, idet den ikke kan godkende den ekstra overkørsel. Det skyldes, at den ekstra overkørsel dels vil være medvirkende til færre parkeringspladser på vejen, dels vil udgøre en færdselssikkerhedsmæssig risiko for de øvrige trafikanter på vejen.

Hvad Vejdirektoratet kan tage stilling til

Vi kan alene tage stilling til, om en kommunes endelige afgørelse er lovlig (retlige spørgsmål), men ikke til kommunens skøn inden for lovens rammer. Dette fremgår af vejlovens § 4, stk. 1.

Vi kan endvidere tage stilling til, om kommunen har overholdt almindelige forvaltningsretlige regler, herunder bestemmelser i forvaltningsloven (Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007) i forbindelse med en afgørelse truffet efter vejlovgivningen, men ikke til, om kommunen har iagttaget god forvaltningskik.

Men vi kan ikke tage stilling til, om en kommunes afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig. Og vi kan derfor ikke tage stilling til det rimelige eller hensigtsmæssige i en kommunes vurdering af, at en ejendom ikke kan få tilladelse til en ekstra overkørsel til den offentlige vej.

Vi kan heller ikke tage stilling til privatretlige spørgsmål, herunder spørgsmålet om hævde.

Vejlovens bestemmelser

En grundejer skal have kommunens tilladelse for at etablere en overkørsel til en offentlig vej. Det følger af vejlovens § 70, stk. 1.

En overkørsel er en adgang til offentlig vej for kørende færdsel fra en ejendom, som grænser til vejen, eller fra en privat fællesvej. Det følger af vejlovens § 68, stk. 1.

Vores vurdering

Forvaltningslovens regler og principper
- Forvaltningslovens §§ 22 og 24

I henhold til forvaltningslovens § 22 skal en afgørelse, når den meddeles skriftligt, ledsages af en begrundelse.

Kravene til indholdet af begrundelsen er nærmere opregnet i forvaltningslovens § 24. En begrundelse skal således indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter, samt angive de faktiske omstændigheder, myndigheden har lagt vægt på, og, såfremt afgørelsen beror et skøn, de kriterier, som er lagt til grund ved skønsvurderingen.

- Forbud mod skøn under regel

Det er kommunen, der vurderer, hvorvidt der skal gives tilladelse til en overkørsel fra en ejendom til en offentlig vej. Denne vurdering kan vi ikke tage stilling til.

Kommunen har således pligt til at vurdere hvert forhold/ansøgning, hvilket indebærer, at kommunen som forvaltningsmyndighed i hvert enkelt tilfælde skal foretage en konkret vurdering af, hvilke færdselsmæssige og/eller trafiktekniske hensyn, der taler for eller imod etablering af en ny overkørsel.

Kommunen kan derimod ikke lovligt opstille interne (generelle) regler for afvejningen/vurderingen, som indebærer, at forvaltningen ikke foretager den lovpligtige, konkrete afvejning.

Kommunen må således ikke administrere efter en praksis, skreven eller uskreven, som medfører, at dens vurderinger bliver underlagt en på forhånd fastsat, generel regel (skøn under regel).

Den konkrete sag

Kommunen er efter vores opfattelse forpligtiget til at reagere på et ikke-godkendt forhold på vejlovgivningsområdet, i fald den bliver opmærksom på et sådant.

Kommunen må herefter konkret vurdere, om forholdet i så fald vil kunne godkendes, og såfremt dette ikke er tilfældet, må kommunen konkret kunne begrunde hvorfor, jf. forvaltningslovens §§ 22 og 24 samt det forvaltningsretlige princip om forbud mod at sætte skøn under regel.

Kommunen har i den konkrete sag oprindeligt ikke godkendt den ekstra overkørsel men er ved et tilsyn på vejen i 2011 blevet opmærksom på forholdet.

Kommunen har derfor – som vejbestyrelse for vejen – vurderet overkørselsforholdene på ejendommen og har i den forbindelse vurderet, at den ekstra overkørsel ikke kan tillades af parkerings- og færdselssikkerhedsmæssige årsager.

Kommunen har konkret lagt vægt på, at den pågældende ekstra overkørsel vil fjerne muligheder for at parkere på vejen, og at trafikanterne på vejen ikke kan forventes at kunne overskue trafik fra to overkørsler fra samme ejendom – og det selvom trafikken på vejen ikke er af større omfang.

Det trafikale skøn, som kommunen har udøvet i ovennævnte forbindelse - i relation til parkeringsmulighederne

på vejen og hensynet til færdselssikkerheden - kan vi ikke tage stilling til, jf. ovenfor.

Vi mener ikke, at kommunen med sine vurderinger eller afslaget har varetaget usaglige hensyn eller har lagt vægt på forkerte eller urigtige forhold.

At du er af den opfattelse, at dine to overkørsler forøger trafikikkerheden, idet trafikanter til ejendommen kan køre ind ad den ene overkørsel og ud af den anden, ændrer ikke på dette.

Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at valg af køreretning ind og ud af ejendommen kan ændres, og at dette må anses for færdselssikkerhedsmæssigt betænkeligt, jf. kommunens vurderinger herom. Hertil kommer, at tilstedeværelsen af to etablerede overkørsler fra ejendommen til den offentlige vej må anses for parkeringsmæssigt u hensigtsmæssigt, jf. tillige kommunens vurderinger herom.

Vores afgørelse

Kommunens afslag er derfor lovligt. Og vi har derfor ikke grundlag for at anmode kommunen om at omgøre eller ændre kommunens afslag.

Privatretlige spørgsmål

Som ovenfor nævnt kan vi ikke tage stilling til privatretlige spørgsmål.

Vi kan derfor ikke tage stilling til spørgsmålet om hævd, herunder om du har opnået en hævdvunden ret til at beholde den ekstra overkørsel.

Privatretlige spørgsmål, herunder spørgsmålet om hævd, hører – ved fortsat uenighed mellem parterne – under domstolene, og det er således domstolene, der må vurdere, om du kan antages at have vundet hævd til den ekstra overkørsel.

Frist for anlæg af sag ved domstolene

Hvis du ønsker lovligheden af kommunens afgørelse eller vores afgørelse prøvet ved domstolene, skal søgsmål herom være anlagt inden 6 måneder fra modtagelsen af denne afgørelse. Dette fremgår af vejlovens § 4, stk. 6, 2. punktum.

Vejdirektoratet, 20. januar 2012